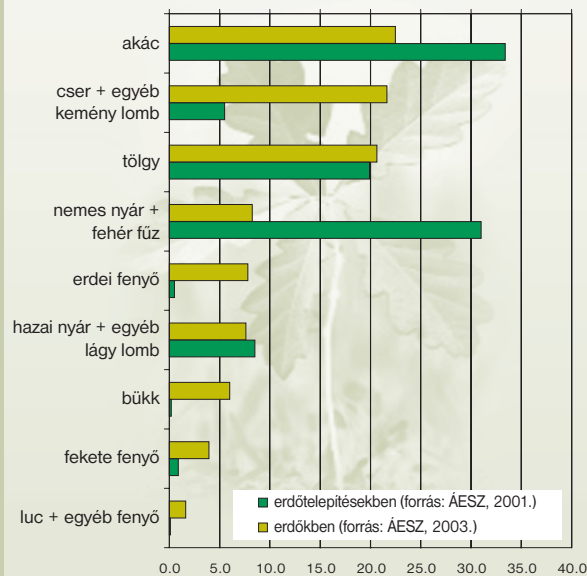

Fafajcsoportok aránya a hazai erdőkben és erdőtelepítésekben (%-ban)

A nemes nyárak nem olyan agresszív betolakodók, mint az akác, de élőviláguk hasonlóan sivár. Ezeket a hibridizációval és szelekcióval (klónozás) előállított fajtákat hazánkban állományszerűen a múlt század vége óta ültetik, robbanásszerű elterjedésük azonban a 60-as években kezdődött. A nemes nyárak kizárólag fatermesztési célt szolgálnak. A fatermesztés rövid idő, 15-25 év alatt lehet betakarítani. Intenzív kezelést igényelnek, sok szempontból inkább a mezőgazdasági kultúrákhoz, mint erdőkhöz hasonlítanak. Nemes nyár ültetvényeket elsősorban síkvidéken hoznak létre.

Végül megjegyezzük, hogy csak az arra alkalmas, megfelelő termőhelyen van értelme az erdőtelepítésnek. Különösen az Alföld erdőssztyepp klímájú vidékein vannak olyan termőhelyek, ahol az erdő léte kérdéses. Lehet, hogy nagy ráfordítással el lehet érni, hogy a terület néhány évtizedig erdő borítsa, de értelmetlen a természet ellen küzdeni. Ezeken a helyeken az ésszerű, időtálló földhasználat a gyepgazdálkodás, amely a megfelelő helyeken kiegészülhet legelőfásítással, mezővédő erdősávok telepítésével.

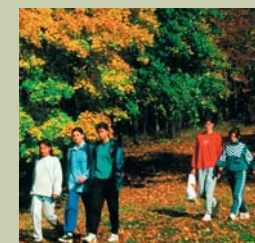
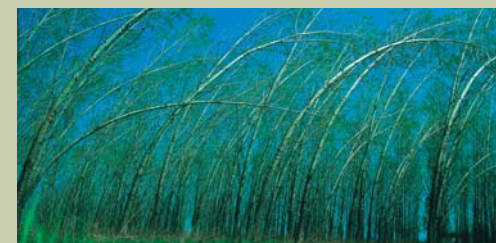
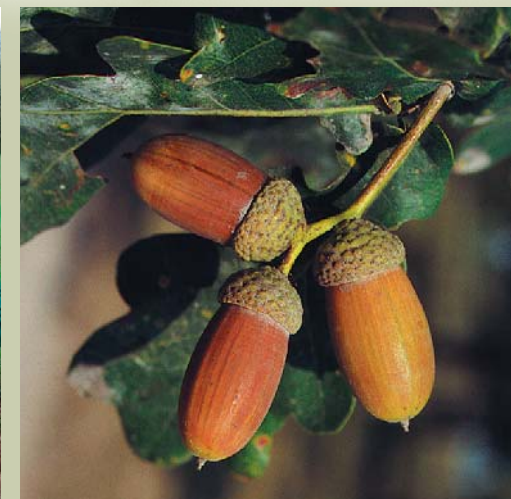
Milyen erdőt szeretnénk?

A negatívumok után hangsúlyozni kívánjuk, hogy a WWF Magyarország rendkívül fontosnak tartja hazánk erdőszűkségének jelentős növelését. Természetvédelmi szempontból elsősorban a szántó művelési ágú területek beültetése támogatandó. Ezek közül is elsősorban a meglévő természeti területeket össze-

kötő erdőtelepítések, melyek az élővilág számára ún. zöld folyosót teremtenek. Az egészséges, önfenntartó erdő alapfeltétele az adott termőhelyhez alkalmazkodó, a helyi életközösségbe illeszkedő fafajok alkalmazása. A károsítók ellen akkor tehetünk a legtöbbet, ha természetes erdőszerkezetet alakítunk ki. A természet – és benne az ember – érdeke, hogy Magyarországon minél több őshonos fafajból álló, elegendően sokszínű erdő jöjjön létre.

JÖVŐNK ERDEI

Kiadja: WWF Magyarország

1124 Budapest, Németvölgyi út 78/B

Tel.: (1) 214-5554 • Fax: (1) 212-9353

E-mail: panda@wwf.hu • www.wwf.hu

Számlaszám: ERSTE BANK Rt. 11649001-07903500-49000003

Adószám: 18226814-1-43

Címlapfotó: kocsányos tölgy - Dr. Turcsányi Gábor

Budapest, 2004. május

A kiadványt támogatta:

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat) és a Dunapack Rt.

Hazánk erdei – régen és ma

Az elmúlt évezredek emberi befolyása nélkül hazánk mai területének 85,5%-át borítanak erdők, s csak 14,5%-át különféle fátlan növénytakarások, vizes területek. Ezt Fekete Lajos, a selmecebányai Bányászati és Erdészeti Akadémia neves tanára úgy fogalmazta meg, hogy „a Kárpát-medencében a föld akarata az erdő”. Magyarország mai erdősültsége ezzel szemben mindössze 19,2%, ami messze elmarad az Európai Unió átlagától. A mai erdőterületünk 48%-án idegenföldi fajok állományai állnak, ami Európában egyedülállóan magas érték. Ez az arány jelenleg is romlik, hiszen az elmúlt években az erdőtelepítések 70-80%-a nem őshonos fajokból álló ültetvény volt.

Az erdők fontos szerepe a testi-lelki felüdülés biztosítása

Fotó: Zsilia Sándor

Nem mindegy, mit támogatunk

A szántóföldi gazdálkodás ma már túltermelési gondokkal küzd. A jelenlegi szántók egy részének helyén új gazdálkodási célt kell találni, olyan művelésre kell átállni, amely hosszú távon fenntartható. A társadalmi igényeknek megfelelő erdők telepítését a jövőben is támogatni fogja a magyar állam és az Európai Unió. Ám nem minden faállomány költségvetési támogatása igazolható. Az akác, nemes nyár és más idegenföldi fajok telepítése nemhogy nem hasznos, de természetvédelmi szempontból kifejezetten káros lehet.

Mit vár a társadalom az erdőtől?

A hatályos erdőtörvény értelmében „az erdő a szárazföld legösszetettebb természeti (ökológiai) rendszere, amelynek léte a környezetre gyakorolt hatásaiból eredően az egészséges emberi élet egyik alapvető feltétele. Az erdő a termőtalaj, a légkör és a klíma védelmében, a vizek mennyiségének és minőségének szabályozásában betöltött meghatározó szerepe mellett

- meghatározza a táj jellegét, szebbé teszi a környezetet,
- testi, lelki felüdülést ad,
- őrzi az élővilág fajgazdagságát,
- megújítható természeti erőforrásként a környezeti állapot folyamatos javítása mellett nyersanyagot, energiahordozót és élelmet termel.”

A társadalom joggal várja el, hogy adóforintjaikból olyan erdők létrehozását támogassák, amelyek hosszú távon biztosítják a felsorolt szolgáltatásokat. Azok a gazdák, akik természetszerű erdőket hoznak létre, a társadalom számára jelentős többlétszolgáltatást nyújtanak. A törvényalkotóknak az a feladatuk, hogy az ide vonatkozó jogszabályok a közcélok megvalósítását támogassák. A WWF Magyarország régóta hangsúlyozza a közpénzekből származó erdőtelepítési támogatások elosztásának közjóléti, természet- és tájvédelmi szempontú differenciálását.

Fotó: Zsilia Sándor

Az ültetvények megfelelő erdőszerkezet híján gyakran károsodnak

Mi a baj az ültetvényekkel?

Az ültetvényeket azért hozzák létre, hogy minél hamarabb, minél kisebb ráfordítással nagy mennyiségű, könnyen kitermelhető és egyszerűen feldolgozható faanyagot termeljenek. Sok erdőgazdálkodó szerint ennek legjobb módja, hogy egy gyorsan növő fafajból szabályos hálózatú állományt hoznak létre, így a gépi művelésnek sincs akadályja. Az ilyen ún. monokultúrákban könnyen elszaporodnak a kártevők, ezért gyakran végeznek mechanikus vagy vegyszeres gyomirtást és a rovarirtó szerek használatától sem riadnak vissza. A vegyszerek természetesen nem csupán a célba vett fajokra hatnak, így az ültetvények élővilága tovább szegényedik.

Magyarországon az észak-amerikai származású akác rendkívül népszerű fa. Ma hazánkban több akácos van, mint Európa többi államában együttvéve. A faj szívósságát és méhészeti jelentőségét nem vitatjuk, de az akácosok területének további növelését károsnak tartjuk. Szigorúan hangzik, de igaz: az akácos nem erdő. A fa gyökérgümőiben a levegő nitrogénjét megkötő baktériumok élnek, így az akácosok alján rendszerint igen szegényes, nitrogénkedvelő növényzet képes csak megélni (csalán, ragadós galaj, stb.). A fafaj magról és gyökérsarjakról való terjedése elleni küzdelem igen nehéz és költséges. Ez a feladat a szomszédos (nemegyszer védett) területek tulajdonosaira, kezelőire hárul.